Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 8.07.2025 www.osw.waw.pl

„Szahedy” uderzają w ukraińskie centra rekrutacji. 1231. dzień wojny

Andrzej Wilk, Krzysztof Nieczypor

Sytuacja na froncie

Rosjanie osiągnęli rzekę Kazennyj Toreć, oskrzydlając tym samym aglomerację Pokrowsk–Myrnohrad od północnego wschodu. Do głównej obecnie drogi zaopatrzenia zgrupowania ukraińskiego w rejonie obu miast, biegnącej tam z Kramatorska, pozostaje im niespełna 10 km. Oznacza to, że obrońcy najprawdopodobniej będą zmuszeni do stopniowego przenoszenia logistyki na prowadzące z Pokrowska na północ szlaki lokalne (ponad pół roku wcześniej musieli zrezygnować z dostaw pierwotną główną drogą zaopatrzenia – autostradą M04 z Dniepru, 6–8 km od pozycji zajmowanych przez agresora). Rozpoczęły się walki o Nowoekonomiczne – ostatnie osiedle na trasie do Myrnohradu z kierunku wschodniego.

Najeźdźcy kontynuują wypieranie sił ukraińskich z terenów na północny zachód od Wełykiej Nowosiłki, gdzie zajęli kolejne cztery miejscowości. Postępy poczynili też pomiędzy nią a Pokrowskiem przy granicy z obwodem dniepropetrowskim. Pod ich kontrolę przeszła centralna część obszaru zabudowanego w południowej części Czasiw Jaru, a także następne pozycje na północny wschód od Siewierska i na północ od Łymanu. W obwodzie zaporoskim opanowali większość leżącej nad Dnieprem wsi Kamjańske.

W obwodzie charkowskim wojska agresora poszerzyły przyczółek na zachodnim brzegu rzeki Oskoł. Wkroczyły m.in. do graniczącej z Kupiańskiem od północy Radkiwki. Przekroczyły również granicę państwową w obwodzie charkowskim na nowym odcinku (w kierunku Wełykiego Burłuku i – dalej – Czuhujewa) i zajęły przygraniczną miejscowość Miłowe (informację tę podważają oficjalne źródła ukraińskie). Aktualnie brak oznak, by Rosjanie przygotowywali się tam do rozwijania kolejnego kierunku uderzenia w głąb obwodu charkowskiego. Poważniejszych zmian nie przyniosły działania obu stron na pograniczu obwodów kurskiego i sumskiego.

W obwodzie kurskim zginął zastępca głównodowodzącego Marynarki Wojennej FR ds. piechoty morskiej generał Michaił Gudkow. Najprawdopodobniej było to rezultatem przeprowadzonego 2 lipca precyzyjnego ukraińskiego uderzenia w stanowisko dowodzenia w rejonie Korieniewa. Do marca br. Gudkow dowodził 155 Brygadą Piechoty Morskiej (BPM) Floty Oceanu Spokojnego. To pierwszy rosyjski generał zabity w strefie frontowej od grudnia 2024 r. i 19. od początku pełnoskalowej agresji, którego śmierć potwierdzono. Według

niektórych źródeł wraz z nim zginął obecny dowódca 155 BPM. Najpewniej zabici i/lub ranni zostali też inni oficerowie..

Rosyjskie ataki powietrzne

4 lipca agresor przeprowadził rekordowe pod względem liczby użytych środków napadu powietrznego uderzenie na Ukrainę. Według ukraińskich danych wykorzystał w nim 539 dronów uderzeniowych i ich atrap oraz 11 rakiet. **Głównym celem tego zmasowanego ataku był Kijów**, a obrona powietrzna – zgodnie z komunikatem ukraińskiego Dowództwa Sił Powietrznych – po raz pierwszy nie poradziła sobie z odparciem uderzenia: zestrzelono zaledwie dwie rakiety, zaś pozostałe dziewięć miało trafić w obiekty w mieście i jego okolicach (wcześniej przy atakach na stolicę proporcje były odwrotne). W cele w Kijowie i obwodzie kijowskim, jak również w obwodach kirowohradzkim i połtawskim miały także trafić 63 bezzałogowce uderzeniowe, których łączną liczbę – 330 – też oceniono jako rekordową (resztę według ukraińskich danych stanowiły atrapy).

Zniszczenia odnotowano w sześciu rejonach miasta, przede wszystkim w obiektach przemysłowych zajmujących się produkcją dronów (m.in. Narodowym Uniwersytecie Lotniczym) **i rejonach stacjonowania baterii systemu Patriot** (głównie w okolicy lotniska Żulany, gdzie doszło do rozległych pożarów, a zgodnie z częścią źródeł także w okolicach lotniska Boryspol). Za cele obrano też Akademię Służby Bezpieczeństwa Ukrainy (SBU), stacje transformatorowe (dwie zniszczono) i infrastrukturę kolejową, a szczątki uszkodziły m.in. budynek wydziału konsularnego Ambasady RP. Zginęły dwie, a ranne zostały 32 osoby cywilne (jedna z nich zmarła 8 lipca). Na południe od stolicy trafione zostały obiekty przemysłowe w rejonie fastowskim i lotnisko w Wasylkowie. Kijów ponownie zaatakowano 7 lipca – zniszczenia zarejestrowano w trzech rejonach miasta.

Nowym celem rosyjskich dronów uderzeniowych stały się prowadzące mobilizację terytorialne centra rekrutacji i pomocy społecznej (ukr. TCK, odpowiedniki wojskowych komend uzupełnień o poszerzonych kompetencjach). 3 lipca zaatakowano centrum w Połtawie, 6 lipca – w Krzemieńczuku, a 7 lipca – w Charkowie i Zaporożu (wcześniej, 30 czerwca – w Krzywym Rogu). Uderzenia poskutkowały również ofiarami cywilnymi: 64 rannymi w Połtawie, 82 w Charkowie i 20 w Zaporożu. Ukraińskie Dowództwo Wojsk Lądowych oznajmiło, że ataki na TCK mają opóźnić bądź nawet wstrzymać mobilizację. Za największe zagrożenie uznało zniszczenie – wskutek pożarów – dokumentacji z danymi osób podlegających obowiązkowi służby wojskowej.

Ataki powietrzne na komendy uzupełnień nie są pierwszym posunięciem agresora wymierzonym w system mobilizacyjny przeciwnika. Co najmniej od 2023 r. siedziby TCK są poddawane rozmaitym działaniom dywersyjnym. W ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy najeźdźcy zintensyfikowali także uderzenia na ośrodki szkoleniowe, w których żołnierze odbierają wstępne przygotowanie przed wysłaniem na front.

Stałym celem rosyjskich ataków pozostaje zaplecze logistyczne i przemysłowe obrońców. Drony i/lub pociski balistyczne uderzały w Charków i Kramatorsk (2, 6 i 7 lipca), Sumy (2 i 3 lipca), Odessę (dwukrotnie 3 i raz 7 lipca), Krzywy Róg (dwukrotnie 4 lipca), Dniepr i Pawłohrad (4 lipca), Mikołajów (dwukrotnie 6 i raz 8 lipca) i Zaporoże (6 lipca). Trzykrotnie agresor zaatakował infrastrukturę portową (2 lipca koło Izmaiłu, 3 lipca w Odessie, a 6 lipca

w Mikołajowie), a dwukrotnie w lotniska (3 lipca w Konotopie, zaś 5 lipca w Starokonstantynowie). 5 lipca trafiona została rafineria w Czuhujewie. Według ukraińskich danych od wieczora 1 lipca do rana 8 lipca wróg użył łącznie 38 rakiet i 1339 dronów. Obrońcy zadeklarowali zestrzelenie trzech rakiet i 669 bezzałogowców, a 444 drony uznali za lokacyjnie utracone.

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

W pierwszym tygodniu lipca Ukraińcy wznowili zmasowane ataki dronami na terytorium FR, a ich celem były głównie zakłady produkujące komponenty do bezzałogowców i rakiet. Apogeum uderzeń miało miejsce 5 i 6 lipca, kiedy to według danych rosyjskich siły przeciwnika użyły co najmniej 669 bezzałogowców (Rosjanie ogłosili zestrzelenie odpowiednio 371 i 298). Zaatakowane zostały m.in. rafineria Saratoworgsintiez w Saratowie (2 lipca), zakłady elektromechaniczne Kupoł w Iżewsku w Udmurcji i elektrotechniczne Energija w Jelcu w obwodzie lipieckim (3 lipca), zakłady mechaniczno-optyczne w Azowie w obwodzie rostowskim oraz mechaniczno-optyczne i chemiczne w mieście Siergijew Posad w obwodzie moskiewskim (4 lipca), zakłady elektromechaniczne WNIIR-Progress w Czeboksarach w Czuwaszji i lotnisko Borisoglebsk w obwodzie woroneskim (5 lipca), port w Noworosyjsku w Kraju Krasnodarskim (6 lipca, w ataku wykorzystano też drony nawodne) oraz zakłady chemiczne w Krasnozawodsku w obwodzie moskiewskim i rafineria Ilska w Kraju Krasnodarskim (7 lipca). Zdjęcia satelitarne potwierdziły zniszczenie jednej z hal warsztatowych zakładów Kupoł. W Siergijewym Posadzie uszkodzona została podstacja energetyczna, co skutkowało okresowym odcięciem dostaw prądu dla miasta i okolic. Zgodnie ze źródłami ukraińskimi doszło również do uszkodzenia jednego z obiektów rafinerii Ilskiej.

3 lipca ukraińskie media poinformowały o zlikwidowaniu przez SBU byłego „mera" okupowanego Ługańska Manolisa Piławowa. Miał on zginąć w eksplozji ładunku podłożonego pod samochodem w centrum stolicy obwodu. Piławow był jednym z głównych ideologów „ruskiej wiosny" w 2014 r. i bliskim współpracownikiem Igora Płotnickiego, tzw. lidera separatystycznej Ługańskiej Republiki Ludowej, a w latach 2014–2023 pełnił funkcję „mera" Ługańska.

Rosyjskie operacje przeciwko Ukrainie

3 lipca SBU zawiadomiła o zatrzymaniu w obwodzie lwowskim majora Sił Powietrznych Ukrainy, który miał dostarczać FSB m.in. dane geolokalizacyjne baz lotniczych, w szczególności lotnisk, zakładów serwisowania samolotów i zaplecza logistycznego. **7 lipca SBU pojmała w Zaporożu dwóch współpracowników FSB** planujących zamach na żołnierzy 12 brygady Gwardii Narodowej Specjalnego Przeznaczenia „Azow". Zadaniem zwerbowanych miało być podłożenie ładunków wybuchowych pod autem. W obu przypadkach w pozyskiwaniu kolaborantów miały pomóc ich żony, które przebywają na terenach okupowanych i współpracują z rosyjskimi służbami.

Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

1 lipca Pentagon wstrzymał część dostaw uzbrojenia dla Kijowa (zob. *America First: USA wstrzymują dostawy uzbrojenia dla Ukrainy*). Przerwa ma mieć charakter techniczny, a Ukraina wciąż otrzymuje od USA pomoc wojskową innego rodzaju (przede wszystkim dane wywiadowcze oraz wsparcie satelitarne systemu rozpoznania, dowodzenia i łączności). Według źródeł ukraińskich decyzja dotyczyła wszystkich typów uzbrojenia, w tym pocisków PAC-3 do systemów obrony powietrznej Patriot, amunicji artyleryjskiej 155 mm, pocisków GMLRS do systemów HIMARS, przeciwpancernych pocisków kierowanych Hellfire, rakiet przeciwlotniczych AIM-7 Sparrow i Stinger oraz części zamiennych. Z punktu widzenia stabilności tamtejszej obrony największy problem stanowi wstrzymanie dostaw rakiet do systemów Patriot – jedynych, które wykazały się skutecznością w zwalczaniu wrogich pocisków balistycznych.

7 lipca prezydent Wołodymyr Zełenski oświadczył, że Ukraina pracuje „w szczególności ze stroną amerykańską, aby znaleźć odpowiednie rozwiązania dotyczące patriotów i rakiet do nich". Tego samego dnia **wznowienie dostarczania broni defensywnej zapowiedział Donald Trump, a o jej „dodatkowych" dostawach powiadomił Pentagon**. Według portalu Politico może to nastąpić po planowanych na ten tydzień rozmowach USA–Ukraina.

W ramach nowego pakietu wsparcia wojskowego od Łotwy Kijów otrzymał partię kołowych transporterów opancerzonych Patria 6×6, o czym 5 lipca poinformował ukraiński resort obrony. Nie podał on jednak liczby otrzymanych pojazdów. Rząd w Rydze decyzję o przekazaniu Ukraińcom 42 transporterów tego typu podjął 1 lipca. **133 mln euro na „nowe możliwości wojskowe dla Ukrainy" wyasygnował rząd Szwecji** – podało 3 lipca tamtejsze Ministerstwo Obrony. Środki te przeznaczono m.in. na 10 nowych luf do wysłanych wcześniej Kijowowi haubic samobieżnych Archer.

Potencjał militarny Ukrainy

4 lipca Ukraina i Rosja przeprowadziły ósmą (od czasu podjętych w tej sprawie uzgodnień podczas dwustronnych negocjacji w Stambule w czerwcu br.) wymianę jeńców wojennych. Przedsięwzięcie dotyczyło ciężko rannych i chorych oraz osób poniżej 25. roku życia. Ich liczba pozostaje nieznana.

Wojna a sytuacja wewnętrzna w Rosji

Rosyjskie władze ustanowiły nowy rekord w blokowaniu dostępu do internetu. Według analityków niezależnego rosyjskiego serwisu Na Swiazi tylko w czerwcu tego roku w FR odnotowano 655 lokalnych odcięć sieci (wyłączeń) o różnym stopniu natężenia**.** To ponad dwukrotnie więcej, niż wyniosła liczba przerw w dostępie do internetu na całym świecie w 2024 r. (ok. 300). Gwałtowny wzrost liczby blokad mobilnego internetu nastąpił wiosną tego roku w obliczu wzmożonych nalotów ukraińskich dronów na terytorium Rosji. Rządzący starają się zakłócić komunikację internetową, aby uniemożliwić operatorom

bezzałogowców nawigację i przesyłanie danych wywiadowczych.

